

Kukh A.

Bachelor of Chemical Technology Faculty, NTUU «KPI»

Pidlisna O.

PhD, associated professor NTUU «KPI»

CONFOUNDED BY SOCIOECONOMIC FACTORS ON THE DEMOGRAPHIC SITUATION IN UKRAINE

We have analyzes the concept of «consumer basket» and «rational consumer budget» for Ukrainian in this article. We studied the effect of socio-economic and some economic indicators for correlation of dynamics of fertility in Ukraine. The study was conducted on the basis of statistical sampling for the period 2000 – 2013 years.

Studies have identified the key factors of confounded on the process of recovery of the state population.

Keywords: subsistence minimum, wages, consumer basket, rational consumer budget, fertility dynamics, the dynamics of marriages, divorces dynamics.

Підлісна О.А.

к.т.н., доцент ФММ НТУУ «КПІ»

Знак І. Р.

студентка ХТФ НТУУ «КПІ»

ЕМІГРАЦІЙНІ ПОТОКИ З УКРАЇНИ У 2008-2013 РР.

У роботі систематизовано статистичні дані економічних характеристик зайнятості населення України станом на кінець 2013 року. Зроблено аналіз статистичної інформації щодо міграційних потоків з України. Показано, що причиною вивільнення робочої сили є інноваційний перехід підприємств до технологій нового економічного укладу.

Ключові слова: еміграція, міграційний приріст, безробіття, заробітна плата.

Вступ. В умовах старіння населення розвинутих європейських країн залучення робочої сили необхідної кваліфікації і морально-етичного виховання постає чи не у кожній державі. Вирішення цих питань за рахунок країн-сусідів є найбільш економічно доцільним. Так Російська Федерація має спрощену процедуру надання громадянства особам, які народилися на території колишнього СРСР [1], Україна автоматично надає громадянство особам, які народилися на її території [2], країни Євросоюзу мають відкритий ринок трудових ресурсів.

Трудова міграція населення України до країн Європейського Союзу, Росії, Америки сьогодні становить загрозу її економічній безпеці.

Основною соціально-економічною причиною перебування українців за кордоном є низький рівень життя населення в Україні, відсутність адекватного ринку зайнятості, низькі оплата праці і доходи, заборгованість по виплаті заробітної плати та ін.

Постановка завдання. Відповідно до програми економічних реформ в Україні питанням міграції населення займаються науковці (такі як Гнатюк Т.О., Пуригіна О.Г., Сардак С.Є. та ін..) і державні служби [3, 4, 5]. Так Україна має 13 двосторонніх договори із працевлаштування і соціального захисту трудових мігрантів, 8 договорів соціального забезпечення. Розглядаються питання фінансового і соціального управління міграційними потоками.

Метою даного дослідження є систематизація статистичних даних станом на кінець 2013 року, аналіз і систематизація причин, наслідків і факторів управління безробіттям як передумови еміграційного руху з України.

Результати дослідження. Глобалізація процесів, у тому числі і міграція населення, є притаманною і для України. Державні програми підтримки народжуваності, охорони здоров'я, урбанізації фіксують міграційні потоки України і за даними [7] за останні роки акцент зміщується у бік імміграції (табл. 1).

Таблиця 1

Міграційний рух населення України у 2008 -2013 рр.

Рік	Зовнішня міграція		
	кількість прибулих	кількість вибулих	міграційний приріст (скорочення)
2008	37281	22402	14879
2009	32917	19470	13447
2010	30810	14677	16133
2012	76361	14517	61844
станом на 1.09.2013	36504	16754	19750

За підсумками 2012 року з України вибуло 14517 осіб, що на 7885 осіб менше в порівнянні з 2008 роком. Міграційний приріст у 2012 році – 61844 осіб, що також на 46965 менше ніж у 2008 році. Проте за оцінкою експертів [7] фактичні значення трудової міграції значно перевищують офіційну статистику. За регіонами України, згідно даних [6], найменший міграційний приріст за 2012 рік у Закарпатській області (–151 особа), Рівненській області (+89 осіб), Тернопільській області (+97 осіб).

Дослідження показали, що за статистичними даними зовнішня міграція в Україну суттєво перевищує еміграційні потоки. І якщо українці обирають Росію Польщу, США, Канаду, Велику Британію, Італію (за даними [8] вклад гастербайтерів в економіку України у 2008 р. становив 2,9 млрд \$: 48 % з Росії, 9 % з США, 6,5 %з Італії, 6 % з Іспанії, 3,5 % з Великобританії), то імміграційні потоки формуються за рахунок країн Далекого та Близького Сходу..

Оскільки виїзд громадян на роботу за кордон часто відбувається нелегальним шляхом (туристичні, гостьові візи, запрошення), офіційна статистика не відображає дійсні масштаби трудової еміграції. Українців щороку за кордоном працює від 1 до 3 млн осіб, за іншими даними від 2 до 7 млн осіб. За даними Уповноваженого ВРУ з прав людини (2004 р.), у Польщі щороку працює майже 300 тис. осіб, Чехії – 200 тис., Португалії – 150 тис., Іспанії і Італії – по 100 тис., Греції – 50 тис., менше – у Туреччині, Ізраїлі, країнах Північної Європи, Прибалтики, Близького Сходу. Із західного регіону України (Рівненська, Волинська, Львівська, Закарпатська, Чернівецька, Івано-Франківська, Тернопільська області) за даними 2005 р. 35% трудових мігрантів їдуть в Італію, 20% – в Росію, 19% – в Іспанію.

Основною соціально-економічною причиною перебування українців на заробітках за кордоном [7], є низькі рівень життя населення в Україні, рівень зайнятості і оплати праці (табл. 2), заборгованість по виплаті заробітної плати.

Таблиця 2

Динаміка основних економічних характеристик оплати праці в Україні

Рік	Показники		
	Середня заробітна плата, штатного працівника, грн./	Заборгованість з виплати зарплати, млн. грн./ на кінець року	Середньорічний прожитковий мінімум, грн./міс на одну особу
2008	2001	1736,7	607,5
2009	2233	1641,0	638,5
2010	2629	1340,9	843,2
2011	3054	1105,5	914,1
2012	3377	950,5	1042,4
станом на 1.09.2013	3261	1024,5	Не має даних

Заборгованість по виплаті заробітної плати у 2013 зменшилась на 712,2 млн. грн. в порівнянні з 2008 роком, середньорічний розмір прожиткового мінімуму зріс на 434,9грн., а заробітна плата – на 1260 грн. Та навіть таке покращення рівня життя в Україні є недостатнім для забезпечення матеріальних потреб середньостатистичної молоді сім'ї. Динаміка змін середньої заробітної плати та величини заборгованості з її виплати наведена на рис.1.

Безробіття науковцями [6-9] розглядається як індикатор кризового стану економіки, критерій оцінки і прогнозування трудової міграції (рис. 2, табл. 3)

Хоча кількість зареєстрованих безробітних у 2013 році зменшилась на 450,3 тис. осіб, автори [3-6] вважають, що ситуація на ринку праці України є катастрофічною. За даними Міжнародної організації праці, безробіття в Україні сягає рівня 40 %, що значно перевищує офіційні оцінки [8].

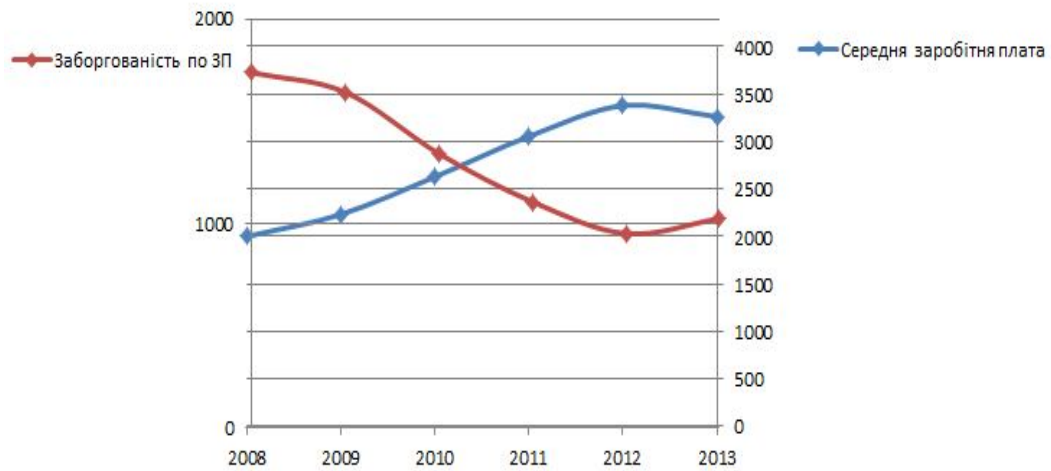

Рис. 1. Динаміка змін величини середньої заробітної плати в Україні та заборгованості її виплат за роками.

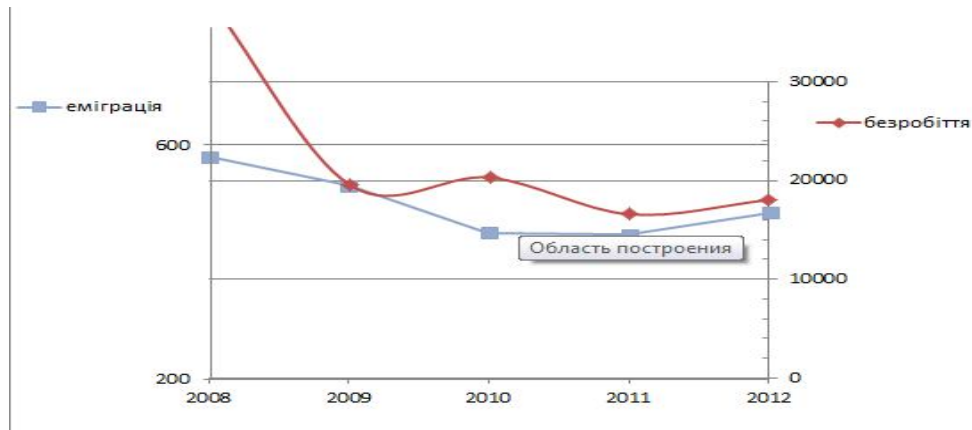

Рис. 2. Динаміка еміграції населення України і рівня безробіття.

Таблиця 3

Зареєстроване безробіття в Україні

Рік	Кількість зареєстрованих безробітних, на кінець звітного періоду		
	тис. осіб	з них отримують допомогу по безробіттю, тис. осіб	у % до населення працездатного віку
2008	844,9	652,1	3,0
2009	531,6	408,6	1,9
2010	544,9	411,3	2,0
2011	482,2	365,3	1,8
2012	506,8	386,3	1,8
станом на 1.10.2013	394,6	305,8	1,4

З метою визначення витоків цієї ситуації автори співставили динаміку оновлення основних фондів України і динаміку змін кількості безробітних.

**Динаміка випуску інноваційної продукції підприємствами
України [9]**

Показники	Значення показників за роками			
	2008	2009	2010	2011
Питома вага інноваційної продукції у промисловій продукції, %	5,9	4,8	3,8	3,8
Питома вага новою для ринку продукції, % інноваційної продукції	32,1	27,1	32,6	41,1

Висновки. Дослідження показали, що основною причиною безробіття можна визнати катастрофічний знос основних фондів, при модернізації яких підприємства змінюють (автоматично) економічний уклад з третього рівня на шостий, що призводить до «обвального» вивільнення робочої сили низької кваліфікації.

Вивільнена робоча сила має високий середній вік, що перешкоджає її активній перепідготовці і перепрофілюванню. Саме це є причиною відставання у часі динаміки трудової еміграції від динаміки росту безробіття в середині країни.

Список використаних джерел

1. Спрощення отримання громадянства Росії / Тиждень.ua. [Текст] – Електронний ресурс. Режим доступу: <http://tyzhden.ua/News/64947>
2. Лазарев В.В. Загальний і спрощений порядок набуття громадянства України./ В.В. Лазарев// Стан та перспективи розвитку правової культури в Україні: матеріали конференції, 2011 [Текст] – Електронний ресурс. Режим доступу: http://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=941
3. Про рекомендації Парламентських слухань на тему «Українська трудова міграція: стан, проблеми та шляхи їх вирішення». Постанова ВРУ №680-VII від 5.11.13. – Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/680-vii>
4. Тіньові міграційні потоки та їх вплив на економічну безпеку України. Доповідь відділу економічної і соціальної стратегії КМУ. – Електронний ресурс. Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/Marrch/13.htm>
5. Україна 2020: демографічний та міграційний виміри безпеки. /Міжнародний інститут публічної підготовки. – К:2012. – Електронний ресурс. Режим доступу: http://uipp.org.ua/uploads/news_message/at_file_uk/0070/43.pdf
6. Єчина Л.В. Зовнішня трудова міграція України: причини і наслідки / Л.В. Єчина, Г.С. Рекунова // Стратегія розвитку фінансово – економічних та соціальних відносин: регіональний аспект: матеріали 3-го Симпозіуму (Харків, 11 листоп. 2010р.) / МФУ, ХІФ УДУФМТ. – Х. : ХІФ УДУФМТ, 2010. – С. 233-234.
7. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
8. Информационное агентство ЛІГАБізнесІнформ [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.liga.net
9. Міжнародна організація праці [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ilo.org.ua/Pages/default.aspx>
10. Петровська І.П. Особливості законодавчого забезпечення інноваційного розвитку України [Текст] / Економічний вісник НТУУ «КПІ», 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://economy.kpi.ua/ru/node/316>

Подлесная Е.А.

к.т.н., доцент ФММ НТУУ «КПІ»

Знак И.Р.

студентка ХТФ, НТУУ «КПІ»

ЭМИГРАЦИОННЫЕ ПОТОКИ С УКРАИНЫ В 2008-2013 ГГ.

В работе систематизированы статистические данные экономических характеристик занятости населения Украины по состоянию на конец 2013 года. Сделан анализ статистической информации миграционных потоков из Украины. Показано, что причиной высвобождения рабочей силы является инновационный переход предприятий к технологиям нового экономического уклада.

Ключевые слова: эмиграция, миграционный прирост, безработица, заработная плата

Pidlisna O.

PhD, associated professor NTUU «KPI»

Znak I.

bachelor of Chemical Technology Faculty, NTUU «KPI»

OUTFLOWS FROM THE UKRAINE IN 2008 – 2013

In article we have systems of statistics economic characteristics of employment Ukraine at the end of 2013. The analysis of statistical data on migration flows from Ukraine. Shown to cause the release of labor is an innovative enterprises transition to technologies new economic order.

Keywords: emigration, migration growth, unemployment, wages

Петровська І. П.

асистент НТУУ «КПІ»

Ніньовська І. І.

студентка ХТФ НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У статті досліджуються проблеми безробіття в сучасних умовах господарювання України. На основі аналізу статистичних даних Держкомстату України було визначено причини та фактори, що сприяють збільшенню безробіття в державі та запропоновано заходи щодо їх усунення.